

dr. Csáky Csaba, Sztojalovszky Gábor

Mofetta

Egy olyan terápia, amely annyira új, hogy 2000 éve működik! Emberen segíthetünk, tegyük minél ismertebbé, alkalmazzuk!

A cikk írói dr. Csáky Csaba c. egyetemi docens, a Mofettával, Széndioxid Terápiával az Egészségért Nemzetközi Egyesület alapító elnöke, és Sztojalovszky Gábor természetgyógyász, az egyesület alelnöke, MIMSZ titkár.

A már 11 éve működő egyesületet most mutatjuk be és népszerűsítjük.

Magyarországon érszűkület miatt az alsó végtagi amputáció háromszorosa az unió átlagának. Az egyesület egyik célja a széndioxidos kezelések további megismertetése, szélesítése és ehhez a TB általi támogatás kezdeményezése. A TB támogatást szakorvosi beutalóval Kapuváron a rehabilitációs kórházban, Mátraderescsken a gyógygázfürdőben, a Parádfürdői kórházban és mintegy 50 gyógyfürdőben sikerült elérni.

Egyre több helyen vállalkozási formában kezelnek széndioxidos kabinban orvosok, szállodák. Ugyancsak támogatottak 2004-től a szénsavas kádfürdő kádkezelések. Célkitűzésünk, hogy ugyanazt a természetes gáz kabinos kezeléseket is támogassák.

Az elején szeretném tisztázni, a mofetta: a széndioxid szárazfürdő alkalmazása 2000 éves múltra tekint vissza. A római kori orvoslásban, később a

népi gyógyászatban felismerték a természetes széndioxid fürdők gyógyító és rekreációs hatását.

Jelenleg Magyarországon 7 formáját ismerjük, a kádas szénsavas fürdőt, a szénsavhós kádfürdőt és a száraz széndioxidos fürdőt: a mofettákat, kabinokat, zsákos, illetve Magyarországon Dr Horváth Imre által kifejlesztett csizmás kezelési megoldásokat.

Erdélyben mai napig használt megoldás képe:

Kisgyörgy Zoltán fotója, amely megjelent a Háromszéki borvizes könyvben 2013-ban.

A széndioxid gáz kezeléskor évszázadok óta, ma is gyertyával, gyufával ellenőriznek gázszintet. A COOPRODUKT elektronikus ellenőrző rendszert fejlesztett ki.

Hajdúszoboszlón 12 kabinot működtetnek úgy a kádfürdők mellett, hogy a nyereségükből kiegészített módon elérhetővé tesszik a kezelésre szorulóknak.

Mi is a mofetta pontosan?

A geológusok mofettának nevezik a széndioxidot tartalmazó, viszonylag alacsony hőfokú vulkáni, természetben megjelenő kigőzölgést. Ezt a természeti kincset a különféle gyógyászatokban már évezredek óta alkalmazzák különböző érrendszeri, mozgásszervi kezelésekre, gyógyításra.

Székelyföld a természet egyik ritka kincsével, Eu-

rópában a legtöbb mofettával büszkélkedhet.

A mofetta a latin „mephitis (bűzös kipárolgás)” szóból származik.

Székelyföldön több száz mofetta, borvizes fürdő létezik és használatuknak komoly hagyománya van, amelyekben az akadémikus orvoslás keretei között is több százezer esetben bizonyították a hatásszögletet.

A széndioxid telt mofetták, borvizes források köré gyakran építettek gyógyházakat, vagy egyszerű ülkéket, hiszen a mofetták mélyedésében lévő széndioxid nehezebb, mint a levegő, ezért leülepszik és ebben kényelmesen, ülve lehet gyógyulni.

A legerősebb (99% széndioxid tartalmú) gázömlések a Hargita és a Csomád hegyvonulatban találhatóak, mintegy 1000 méter tengerszint feletti magasságban. Székelyföldön a pincék telve vannak

széndioxiddal és a helybeliek kihasználva a természet adta lehetőséget, ötletesen saját használatú mofettákat, borvizes lábátatókat alakítottak ki. A gáz szintjét a gyertya lángjának elalvása jelzi. Magyarországon két helyen, Mátraderescsken és Parádsasváron, helyszínen befogott széndioxid feltörés van. A szénsavhós kezelést, amely Európában egyedülálló, az 1940-es években dr. Megyesi Schwartz Pál kezdte el, majd Dr. Ballagi Farkas főorvos Kapuváron kórházi méretűvé fejlesztette.

Forrás: Dr Ballagi Farkas A Kapuvári Szénsavas Kádfürdő (Kapuvár 2014).

A széndioxidos kezelést ma már több rehabilitációs kórházban használják, de még nem általánosan. Legújabbban vállalkozások angiológus, érsebész, magán szakorvosi társaságok, szállodák alkalmazzák. Magyarországon, Rép-

celakon 200 évre való természetes eredetű széndioxid gáz van, azaz bőven van kapacitás a kezelésekhez, amelyekhez a gáz palackokban szállítható.

Mofetta hatásmechanizmusa

A felszívódó gáz hatására a bőr erei lokálisan kitágulnak, a kapilláris keringés fokozódik, az áramlási sebesség nő, a legújabb kutatások szerint a mélyér-ágyakra is pozitívan hat. Ezeket a haemodinamikai változásokat kapillár-mikroszkópos vizsgálatok jól demonstrálják, de a perifériás érreakció a „fürdés” alatt az érintkező bőrfelületen szabad szemmel is látható. A keringésbe jutó széndioxidnak általános hatásai is vannak. A vénás- és nyirok visszaáramlás fokozódik, különböző mérési eredmények alapján több vér jut a keringésbe. A szív verő-és percvolumene körülbelül 30 százalékkal nő, a koronáriák kitágulnak, a pulzusszám gyérül, a vérnyomás 20-25 Hgmm-rel mérséklődik. Végeredményben a széndioxid hatására a keringés teljesítménye nő, a vérelosztás a perifériás cirkuláció szempontjából is kedvezőbbé válik. Egyes vélemények szerint az immunitást is segíti, hiszen a vérben, ill. a nyirokkeringésben az ember számára hasznos változásokat eredményez. Szükséges, hogy minél több kezelőkabin legyen, mert hihetetlen sok embernek adna lehetőséget egy fájdalommentesebb, élhetőbb életre. Az egyesületben erre keresünk lehetőséget, hiszen ez az országos egészségügyi kiadásokat jelentősen képes csökkenteni, ráadásul, ha az amputációk halaszthatóvá válnak az emberi életminősége is javítja.

Mátraderecske

Milyen esetekben lenne jó ezt használni?

A mofettát szív- és érrendszeri betegek, magas vérnyomásban, csonttritkulásban szenvedők, krónikus bőrbetegek, Raynaud-szindróma, cukorbetegség, degeneratív gerinc-és ízületi elváltozások, lágyrész reumatizmus, meddőség, időskori tünetegyüttesek, Bechterew-kór, inaktív állapotban lévő krónikus sokk, ízületi gyulladás kezelésére használják. A bőrön átdiffundáló gáz a szövetekbe kerül, és értágító hatás gyakorol. Ez a hatás kiterjed a bőr-és a bőr alatti kötőszövetekre és a belső szervekre is.

A mofetta-terápia a szív-és érrendszeri megbetegedések megelőzésére is ajánlott, magas vérnyomásban, magas koleszterinszintben szenvedőknek, valamint a dohányzóknak, keringési problémákkal küzdőknek és a hidegben dolgozóknak is ajánlott.

Ismert dolog, hogy a mofetta kezelés jótékony a potenciára, libidóra, mivel értágító hatást gyakorol, hiszen természetes afrodisziákumként is működik.

Nagyon érdekes, hogy a gázok felső rétegeiben a szén-dioxid koncentrációja sokkal alacsonyabb, így serkentik az oxigén szállítását a testszövetekben, beleértve az agyat is, ami a szellemi hatékonyság növeléséhez vezet. Ismert dolog, hogy sok híres író és festő rendszeresen gyakorolta a mofetta-terápiát, mert ezek igazi „ihletrobbanást” eredményeztek!

Mivel a fentiek tapasztalatok alapján lettek összeszedve, a hatások tényszerűen és sok ember esetében valósultak meg. Székelyföldön csupán Kovásznán a kórházi betegkatonokon hiteles információi szerint évente legalább félmillió eset van regisztrálva! Forrás: Ince Réka-Jánosi Csaba-Kisgyörgy Zoltán- Tatár Márta Székelyföldi Mofttás könyv (Sepsiszentgyörgy 2017) Székelyföldön ezt a kezelést 5 betegcsoportban mintegy 50 betegre és rekreációra is használják.

Hogyan is történik egy kabinos kezelés, illetve milyen szabályokat kell betartani?

A széndioxidos rekreációs kabinülés megkezdése e-

lőtt végeztessünk házi- szakorvosi vizsgálatot.

A kezelést megelőzően ajánlott egy 30-60 perces pihenés, és minden esetben a kezelést megelőzően és végén vérnyomást kell mérni.

A kabinban meggyújtanak egy mécsest, a kliens beül a kabinba. Fontos, hogy a széndioxid szintje a szív alatt legyen, a kezelés alatt ezt többször ellenőrzik. A CO₂ gázcsapot megnyitják. Akkor zárják el, ha az ajtón a kabinban lévő mécses elalszik. A kabinban az öltözetünk legyen lehetőleg minél lezserebb, természetes anyagú. A széndioxidos rekreációs kabinba bemenet, kijövetel és tartózkodás alatt kerülni kell az élénkebb mozgást, ami által a gáz felkavarodhat. A széndioxidos rekreációs kabinülés időtartama első alkalommal 15 perccel kezdődik, és fokozatosan 30 percig növelhető, egy kúra 15 alkalom.

Bármilyen rosszullet esetén azonnal szóljunk a kezelőnek, aki segít elhagyni a széndioxidos rekreációs kabinülést. Szükség esetén orvosi segítséget hív.

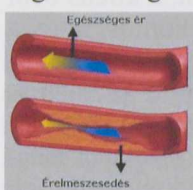
Véletlenül beejtett tárgyakat csak a program végén, a gáz eltávolítása után a kezelő veszi ki, lehajlástól szigorúan tilos kivenni. (amúgy semmit sem szabad bevinni a kabinba). A gáz kb. 96-98 % széndioxidot tartalmaz. Nagyon veszélyes, belélegzés esetén halált is okozhat! Ezért szigorúan tilos a gázt belélegezni! Szeszes italok fogyasztása után széndioxidos rekreációs kezelés tilos, aminek ellenőrzéséről a kezelő gondoskodik!

Mint minden más terápia esetében, a pozitív hatások mellett vannak **ellenjavallatok** is.

(folytatás a 24. oldalon)

Mofetta

(folytatás a 23. oldalról)
Szívelégtelenség, magas vérnyomás (180/100 Hgmm felett), illetve extrém alacsony vérnyomás súlyos légzési elégtelenség, súlyos vese-

légtelenség, acidózissal járó anyagcserezavar,

súlyos cerebrovascularis ischaemia tünetei esetén, thromboemboliás állapotok, gyulladásos betegségek, szanátlan rosszindulatú daganatos betegségek, hiperhyreosis, gyakori eszméletvesztéssel járó állapotok, TBC, menstruáció, áldott állapot, psychopátiás személyiségzavar, alkoholizmus, akut gastrointestinális fekélyek, 14 év alatti életkor, epilepszia. Az egyes betegségeknel további ellenjavallatok is vannak.

Az egyesület fontosnak tartja, hogy széndioxid terápias kezelés a megelőzésben, gyógyításban, rekreációban széles körben, elérhető módon használható legyen.

Az egyesület a kormány érprogramjához készített javaslataiban kihangsúlyozta, hogy a program a széndioxid terápia szükség szerinti kiterjesztésével is lehet valóban hatékony.

A szakmai, terapeuta olvasó figyelmét szeretnénk felkelteni, hogy esetleg, amennyiben saját terápias eljárásaiban szeretné bevezetni a széndioxid kezelést, mind az elérhető áron elkészíthető kabin, mind a szakmai háttér tekintetében kérhet segítséget. Célunk a hazai egészség javítása, ehhez terveink szerint többszáz kabinra van szükség.

A borókafenyőről (*Juniperus Communis*), az erdei fenyőről (*Pinus sylvestris L.*) van szó és a többi fenyőről és pedig a fekete fenyőről (*Pinus nigra*) vagy a törpefenyőről (*Pinus mugo Turra*).

A fenyők gyógyhatását legjobban bizonyítja ezt a tényt az a jelenség és valóság, hogy a tudószanatóriumokat a hegyes vidékeken a szép környezetben, a fenyvesekben építik meg. Hogy miért? Azért, mert a hegyekben, a fenyvesekben van legtisztább levegő és a fenyők az illóolajaik párolgásával, mert a balsamból, ahol ez a ragadós gyanta van, valójában fertőtleníti és tisztítják a levegőt. De nem csak az segít, hanem az örökzöld látvány, és az, hogy a fenyőknek két és félszer több bioenergiájuk van, mint az emberi szervezetnek, és ha naponta csak sétált a legyengült beteg a fenyvesben, máris energetikailag feltöltődik, és jobban érzi magát.

Az erdei fenyőből készül a fenyőbalzsam, amelyet úgy nyernek, hogy hosszanti bemetszések helyén könnyez ki olyan ragadós masszát. Ez a fenyőbalzsam 70-80%-ban fenyőgyantából és 20-30%-ban illóolajból tevődik össze. A fenyőgyanta terpéneket és lignanokat, míg az illóolaj terpéneket, főleg alfa-pinént tartalmaz. A gyantából állítják

elő a terpentint olajat.

A törpefenyő tűleveleiből és az erdei fenyő tűleveleiből is fenyőfa illóolajat állítanak elő vízgőz desztillációval. De biztonsági okokból nem a törpefenyőből, hanem az erdei fenyőből készül a fenyőfa illóolaj.

Gyógytulajdonságai

A tűlevelek jobban mondva a zsege szárcsúcsok gyógytulajdonságai:

Belsőleg: köptető, vizelethajtó, görcsoldó illatosító, gyógyfürdői szer.

Külsőleg: helyi izgató, bőrpírt okozó, illatosító, még erősebb a terpentint olaj hatása a külső használatnál a reumás fájdalmakra.

Gyógyászati felhasználása:

1. A tűlevelei (jobban mondva az ágak végén lévő csúcsajtásai) tea-ként alkalmazása: először is fel lehet használni kora tavasszal a C-vitamin tartalma miatt.

2. Másodsor a tűlevelek illóolajában lévő komponensek a tüdön, a hörgőkön keresztül választódnak ki, ahol váladékképződést okoznak, és javítják a kiköhögést és ezért a felső légutak gyulladásánál megkönnyebbülést hoznak.

3. Az illóolaja ingerli az emésztőrendszert és elindul az emésztőnedvek termelése és a védő nyálkák képződése. Az azt jelenti, hogy az ágak végén lévő tűlevelek teáját nem édesítve 20-30 perccel étkezés előtt kell fogyasztani az étvágytalanoknak.

4. Mivel az illóolaja nagyobbik része a veséken keresztül távozik a szervezetből, ezért emeli a vizelet mennyiségét. Azaz vizelethajtó, de egyben fertőtleníti a vizeleti utakat is.

5. Az ágak végén tavasz-

DR. NAGY GÉZA

szal észlelt halványzöld hajtásokból készül a gyógyfürdő. Fél, vagy 1,5 kg fenyőhajtást főzünk 5 liter vízben 10-15 percig és ezt szűrjük a meleg vízbe, a kádba akkor, ha a páciensnek, izom vagy ízületi reumatikus fájdalmai vannak. A meleg víz alatt 15 percig masszírozzuk a fájós testrészt, hogy ne fájjon annyira, vagy teljesen megszűnjenek a fájdalmak.

6. Akinek kevés az energiája, ha teheti, naponta legalább 1 órát sétáljon a fenyvesekben és feltöltődik, de egyben tisztulnak a légutjai az ottani levegőben párolgó láthatatlan illóolajokkal, amelyek elpárolognak a fenyőbalzsamból. Ha nincs módja a fenyvesekben sétálni, akkor a háza előtt, vagy a kiskertjében, de sok helyen és a parkokban lévő fenyőket, ha csak lehet, a vastagabb törzsű fenyőkhöz folyamodjunk. Azaz öleljük meg a fenyő törzsét, amikor nem látja senki, nehogy félreértse a szomszéd, vagy a járókelő, és azt gondolják, hogy felöntöttünk a garatra. A nyugodt körülmények között hangolódjunk rá az Isteni természetre és a fatörzs ölelésekor tudatosítjuk, hogy a világegyetem élő része vagyok és éppen a fenyő segítségével, amelynek 2,5 x több energiája van, mint nekem, aki egész nap időhiányban szenvedtem, a nyugodt környezetben feltöltődök.

7. A 6. pont tudatos vagy